

Redactioneel

De Olympische zomerspelen van 2012 in Londen zijn weer voorbij. Een belangrijke gebeurtenis, tenminste als we dat afmeten aan de aandacht die er in de media aan is geschonken. Een gebeurtenis die ook wat mag kosten. Tv-presentatoren stellen geen kritische vragen aan de (demissionaire) minister of de uitgaven de moeite waard waren, maar, juist het tegendeel, of de minister bereid is meer geld voor topsport te reserveren. Verschillende partijen, de komende verkiezingen indachtig, hebben al gezegd dat er meer geld naar de topsport moet.

De vraag of dat echt wel nodig is, komt niet op. Dergelijke kritische opmerkingen worden wel bij wetenschappelijk onderzoek gemaakt en krijgen in de media vaak de vorm van: wat hebben we daar (nou) aan. Het cultuurwetenschappelijk onderzoek wordt vooral met deze vraag geconfronteerd, maar ook bij fundamenteel natuurwetenschappelijk onderzoek wordt ze wel gesteld. Van het experiment met de grote deeltjesversneller LHC waar het Higgsdeeltje werd aangetoond, moest de voormalige president van de KNAW op de tv het belang ervan uitleggen. Hij deed dat helder en overtuigend; hij wees op de bijdrage aan de wetenschappelijke kennis, maar gaf tevens aan dat fundamenteel onderzoek op langere termijn vaak iets oplevert voor de maatschappij.

Het is zeker een goede zaak dat de wetenschap zich verantwoordt tegenover de maatschappij, maar de vraag blijft waarom dat zo veel minder geldt voor topsport. Waarom is daarover in de media en bij het grote publiek geen discussie? Iemand die vijf jaar oefent aan de rekstok en uiteindelijk daar een hoge mate van perfectie in bereikt, moet zeker worden geprezen. Maar geldt dat ook niet wanneer iemand na vijf jaar noeste onderzoeksarbeid een boek schrijft over – om bij de missie van dit tijdschrift te blijven – een historisch, sociologisch of cultureel-antropologisch onderwerp? En toch, hoe vergelijkbaar qua prestatie, alleen in het laatste geval blijkt de vraag ‘wat heb je daar aan’ onvermijdelijk. En dus zal het geven van een antwoord (dat het gaat om het verschaffen van inzicht in maatschappelijke processen en bijdragen aan het theoretisch en maatschappelijk debat) steeds weer nodig zijn. Niet berustend, maar in het besef dat de vraag legitiem is en dat de wetenschap ook in staat is een afdoend antwoord te geven. Het spreekt voor zich dat de bijdragen in deze aflevering (alle een tot artikel omgewerkte lezing gehouden op het symposium van 1 juni 2012; zie ook *R&S* 7/1) bij dat antwoord aansluiten.

In de eerste bijdrage gaat André Rouvoet, oud-fractievoorzitter van de ChristenUnie in de Tweede Kamer, oud-minister voor Jeugd en Gezin, in op de vraag of de godsdienstvrijheid in Nederland de laatste jaren onder druk is

komen te staan. Hij geeft hier zijn persoonlijke visie, die uitnodigt tot debat. Beatrice de Graaf en George Harinck laten aan de hand van drie casussen zien dat kerk en religie een cruciale rol innemen in het vormgeven en uitoefenen van overheidsmacht. Zij geven aan dat op momenten wanneer er een drang bestaat tot centralisering van het overheidsbeleid er een grote kans is dat op nationaal niveau kerk en religie als probleem van orde en veiligheid worden beschouwd. Bart Wallet behandelt het publieke en politieke debat over het ritueel slachten. Hij laat zien dat de argumenten die in het huidige debat worden gehanteerd al in de 19de eeuw werden geformuleerd, maar nu breder worden aangehangen.

Deze aflevering bevat verder nog in de rubriek 'In Gesprek met' een interview met Loek Halman, als onderzoeker en docent verbonden aan de Universiteit van Tilburg, en een achttal boekbesprekingen.